

Vršovice 21.6.2009

Pozdrav: Sestry a bratři, shromáždili jsme se ve jménu Pána Ježíše Krista, abychom vzdávali Bohu chválu a dík, abychom mu vyznávali své viny, abychom prosili za sebe i za druhé, abychom hledali nové poznání Boží lásky a očekávali na Jeho slovo, které z milosti proměňuje lidské životy. Amen.

Píseň: 161 sl.1 Tebe, Bože, chválíme

Introit: Hospodin mě podepíral, učinil mě volným; ubránil mě, protože si mě oblíbil. Ž 18,19b.20

Píseň: 613 Oči všech se upírají

Modlitba: Pane, jsme Ti vděční, že jsme se směli setkat se zvěstí o Ježíši z Nazareta, že jsme se směli setkat s evangeliem. Uvědomujeme si, co pro nás znamená, že smíme patřit do Tvého lidu, že jsme součástí Tvé církve. Uvědomujeme si, jaká naděje se pro nás otevírá. A přece vyznáváme, že Tvoji zvěst života proměňujeme v soubor jasných představ, jak by měl život vypadat a ztrácíme se pak sami sobě a ubližujeme druhým. Děkujeme, že jsi s námi ještě ochotný pracovat. Že jsi stále ochotný nás povolávat za své služebníky. Proměňovat naše srdce, otevírat nám je pro skutečný život tak, jak nám jej nabídl a nabízí Ježíš z Nazareta. Život v otevřenosti. Děkujeme, že nám i dnes nabízíš pozvání ke svému stolu, abys nás povzbudil, dal odvalu nám i všem, kdo touží po životě, abychom odtud odcházeli plni naděje chuti v radosti pracovat na Tvé vinici. Amen.

Slovo dětem:

Píseň ze Svítá: Zp 27 Zacheus

Čtení: Lk 19,1-10

Píseň: 500

Text: Ga 5,1.13

Četl jsem vyprávění o příběhu. Z povídky, kterou kdysi napsal Bertold Brecht ve svých „Kalendářových příbězích“. Příběh byl o ženě, která se celý život rozdávala - pro svého muže, pro své děti. Poslušně sloužila a na sebe neměla čas. A pak se najednou všechno změnilo. Děti už byly pryč z domu, manžel zemřel. A žena začala dělat najednou to, co jí se líbilo a ne to, co se od ní očekávalo. Žila z peněz, které dostala za prodej manželovy tiskárny, bydlela ve velkém domě a najednou se začala starat o

lidi, které si sama vybrala. Ne o příbuzné, ne o děti. Začala pomáhat jednoduché mladé dívce. Začala chodit do kina, hrát karty, pít víno, chodit na výlety. Chodit do restaurace. Těšilo ji vstávat ve tři hodiny ráno a procházet se prázdnými ulicemi města. A okolí se rozhodlo, že je vlastně bláznivá. Děti mluvily o „nedůstojné komedii naší drahé máti“. Proč by měla být bláznivá? Ano, je to stará povídka, která vypráví o představách a určených rolích společnosti, která už je pro nás dnes cizí. Ale to, že očekáváme určité role, to, že máme představu o tom, co je „správný“ život, to je platné i pro nás. A zvláště pro nás jako pro křesťany. Těch výpovědí, kdy se ozývá moralizování vůči našemu okolí, lidem okolo nás - protože my jako křesťané přece víme - těch je mnoho. Znesvobodňujeme své okolí. Ale znesvobodňujeme i sami sebe. Vytváříme sami pro sebe past. Musíme přece naplňovat svou roli. Musíme neustále sloužit. To tak prostě je. Musíme přece být poslušní. To je křesťanské, to je následování Ježíše z Nazareta. Dostávají nás do neřešitelných situací manipulativní výroky typu - „Toto bys jako křesťan neměl nebo neměla dělat!“. Nebo naopak „Toto bys jako křesťan měl nebo měla udělat“. A my se v tu chvíli vracíme do modelu, který v sobě máme kdesi hluboko zasunutý a cítíme zcela bezmocní a máme pocit, že bychom vlastně měli žít nějak úplně jinak, ale vlastně nevíme jak, protože naše představy jsou nelidské. Život s lidmi kolem nás nám utíká mezi prsty. Vidíme už jenom modely, zákony, příkazy - řád, který jsme prohlásili za Boží.

Důraz apoštola Pavla na svobodu skutečně není něčím, co už zastaralo. Co s tou krásnou výzvou, kterou jsme slyšeli v dnešním textu? „Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratři. Je to svoboda, kterou nám vydobyl Kristus.“ A my se ptáme, jak je to s tím vydobytím. Jaká je to svoboda. Cítíme zcela zásadní důležitost a přitom tápeme. S těmito otázkami vstupujeme do příběhu Zachea.

O Zacheovi toho vlastně od vypravěče mnoho nevíme. Nevíme, jaký to byl člověk. To nechává Lukáš otevřené. Byl vrchním celníkem, byl veliký boháč. Ale jaký to byl člověk? Toužil uvidět Ježíše, to víme s jistotou. Ježíš do této situace vstupuje zcela svobodný. On chce poznat Zachea. Jde k němu do domu, přijímá jeho pozvání k jídlu. To kouzlo příběhu je v tom, že je to pro okolí nepředstavitelné. „Je to přece hříšník!“ Nenaplnuje řád, který jsme přijali jako něco, co určuje život. Dobře, ale co s tím? Okolí zná pouze jednu cestu - aby Zacheus přijal bezezbytku normy, kterým ostatní věří. Jiné řešení poslušnost tohoto typu neumožňuje. Nikdo neví,

ani nechce vědět, co se v Zacheovi děje. Zacheus se stává spíš objektem než člověkem. Zákon, který nevede k životu. Ale Ježíš si umí představit, že je Zacheus člověk. I když samozřejmě ví, že tento člověk dělal a dělá v životě chyby, že se provinil. Že je hříšník. Ale to zásadní je, že Ježíš před ním vidí otevřenou možnost žít.

Něco, co si lidé okolo představit neumějí. Byli to zbožní lidé. Znali správnou představu o životě. Věděli, co po nás Pán Bůh chce, jak máme žít. Oni se to snažili naplňovat - tak jako my. V čem je tedy problém? Jakoby v tom naplňování něco ztratili. V poslušnosti - proklamované i žité poslušnosti norem - ztratili něco zásadního. Představitivost, fantazii, která z nás dělá lidi. Stále znovu mě okouzljuje, jak si děti umí představovat. Když jsme byli u Starobů na setkání maminek a dětí, znovu jsme hráli loutkové divadlo. Odehráli jsme Červenou Karkulku a Táňa chtěla ještě pohádku o perníkové chaloupce. Jenže já s tím nepočítal a neměl jsem s sebou loutku Jeníčka. A Tánina maminka mi řekla: „Vezmi myslivce, to klidně může být Jeníček“. Samozřejmě. Dětská schopnost si představovat. Proč by nemohl být Zacheus člověkem? Protože to není naše zkušenost. Otupěli jsme. Přestali jsme být dětmi a stali se vězni zákonů, naší správné cesty. A najednou přestáváme žít a má nad námi moc něco, co je pevné a nelidské. Zákony, o kterých říkáme, že jsou Boží a přitom jsou zřetelně lidské. „Měl bys sloužit. Jak to, že dostatečně nesloužíš? Jak to, že nejsi pravidelně v kostele? To jsi křesťan? To jsi křesťanka?“ Kupa povinností správného životního řádu. A najednou zazní slovo, které bychom vlastně ani nechtěli říct. Které bychom neřekli, kdybychom si nebyli tak stoprocentně jistí, že víme, jaký život je správný. Nelidské slovo. „Vždyť je to jen nedůstojná komedie naší drahé máti.“ Pavlova hluboká zkušenost - Zákon vede ke smrti.

Do této situace vstoupil a vstupuje Ježíš. On si umí představit, on má fantazii, on vidí člověka i tam, kde my ho už podle vlastních zkušeností vidět nedokážeme. Kde my sami sebe nevidíme jako člověka v okamžiku, kdy neumíme naplnit své představy. Ježíš vstupuje k Zacheovi, vstupuje k nám. Je svobodný. Od všech náboženských představ a svobodný pro člověka. Prostě proto, že sám o sobě ví, komu patří. Tato jistota přímo září z Ježíšových příběhů. Takový Ježíš vstupuje k Zacheovi. Ježíš, který je na Boží straně, který patří Pánu Bohu. Vyznáváme, že Ježíš je Boží syn. A najednou se začnou dít věci. On je totiž Zacheus skutečně člověk. Se svými bolestmi a sny. Toužil spatřit Ježíše. To, že jsme v něm člověka

neviděli, to byla naše chyba, naše svázanost. V Zacheovi se probouzí to, co i on ztratil. Ani on si totiž už nebyl schopen představit, že by ještě mohl žít život, který by byl naplněný. Ježíš v něm tuto schopnost otevřel. Chcete-li - probudil v něm životní fantazii. Jinak, než bychom čekali. Zacheus k našemu úžasu zůstává celníkem - naprosto proti logice všech lidí okolo. A přesto se tu děje něco převratného. Ježíš nic neřekl, to Zacheus sám najednou přichází s tím, že "Polovinu svého jmění, Pane, dávám chudým, a jestliže jsem někoho ošidil, nahradím mu to čtyřnásobně." Strach, úzkost, soběstřednost - to všechno ustupuje a Zacheus vidí, že je možné stát se člověkem. Vztah, který mu nabídl Ježíš v něm probudil svobodu. „Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým.“ Samozřejmě - Zachea v té nově nabyté životní jistotě ani nenapadne, že by svoboda mohla být něčím jiným. Jsme svědky vysvobození, záchrany, vzkříšení. Daru života. Nového rozměru poslušnosti. Už ne zákonům, příkazům, představám o správném řádu v tomto světě, ale poslušnosti Boží výzvy k životu. Vysvobozený člověk se pouští do dobrodružství nového života. Se schopností fantazie. Se schopností skutečně vnímat člověka. Dobrodružství nového života ve svobodě. To nám přinesl Kristus. To se před námi otevírá ve světě, který se tak snaží všechno uzavřít do tvrzení o správném životě. Ježíš z Nazareta vysvobodil i nás. Nemusíme se bát žít, smíme se otevřít tomu životnímu dobrodružství spolu se Zacheem a starou ženou z Brechtovy povídky. Vždyť i o nás platí: „Neboť Syn člověka přišel, aby hledal a spasil, co zahynulo.“ „Stůjte proto pevně a nedejte si na sebe znovu vložit otrocké jho.“ Amen.

Píseň: S135 K svobodě je dlouhé putování

Vyznání vin: Přistupme a vyznejme před naším Pánem všechno, co nás trápí, co nás tíží, s čím si nevíme rady. Pane Bože, vyznáváme před Tebou svoji slabost, vyznáváme, jak málo důvěry máme v Tvoji pomoc. A jak se to odráží v našich rozhodnutích, v našich vztazích, v našem pohledu na nás samé. Vyznáváme, jak těžko se s tím vyrovnáváme, vyznáváme, že z toho začarovaného kruhu neumíme sami vystoupit.

Vyznáváme, že v tom nejsme o nic lepší než lidé kolem nás. Vyznáváme, že i my neseme svůj podíl na mnohé bolesti. Kdo tak spolu se mnou vyznává, společně vyznej: Vyznávám.

S radostí se přiznáváme k naději, kterou nám nabízíš. Že naše slabost a vina není tím posledním, co má moc nad naším životem, ale je to Tvá milost v Ježíši Kristu. Předstupujeme před Tebe s nadějí na odpuštění pro milost Tvého Syna Ježíše Krista, který za nás zemřel a pro nás je živ. Věříme v moc jeho smrti a vzkříšení. Potvrďme hlasitě: Věříme.

S vděčností přijímáme ujištění, že jsi nám v Kristu odpustil a tak i my nyní s radostí odkládáme všechen hněv i výčitky a odpouštíme těm, kdo nám ublížili. Vyznejme to hlasitě pro lásku Kristovu: Odpouštíme.

Slovo milosti: Pro každého z nás platí slovo milosti, slovo potěšení, jak nám ho předává prorok Ozeáš:

Zamiloval jsem si tě, lide můj, a zavolal jsem tě jako svého syna, abys vyšel z otroctví, praví Hospodin.

Cožpak bych se tě mohl vzdát?

Nedám průchod svému hněvu, protože jsem Bůh a ne člověk.

Jsem Svatý uprostřed tebe a nepřicházím s hněvivostí.

Pozdravení pokoje: O tuto naději Boží milosti se smíme navzájem podělit a podat si navzájem ruce na znamení odpuštění, bratrství a jednoty Kristova lidu a pozdravit jeden druhého se slovy: Pokoj tobě.

Píseň: 669 Přijď, Spasiteli

Preface: Opravdu je dobré a správné,
a děje se to k naší radosti,
abychom ti, Bože, děkovali za tou lásku.

Neboť ty nás očekáváš jako Otec milosrdenství
a tvůj Syn nám dává odvahu se k tobě navrátit
a svěřit se ve víře tvé milosti.

Proto tě chválíme vprostřed celého tvého stvoření.

Proto stojíme ve velkém zástupu těch, kdo žijí z tvé lásky.

Proto pozvedáme své hlasy do jediné chvály, která spojuje nebe i zemi
a se všemi anděly bez konce vyznáváme:

Svatý, svatý, svatý jsi, Hospodine zástupů, plná jsou nebesa i země Tvé slávy. Požehnaný, který přicházíš ve jménu Páně. Hosana na výsostech.
Amen.

Připomínáme si dílo a utrpení našeho Pána Ježíše Krista, spoléháme na jeho oběť a slavíme jeho památku, jak nám přikázal. Prosíme o dar Ducha svatého, který nás proměňuje, který s námi tvoří společenství lidu Kristova, společenství, ze kterého smíme mít duchovní užitek, zdroj radosti a růstu v milosti.

Slova ustanovení: Poslyšte slova ustanovení svaté večeře Páně: „Já zajisté přijal jsem ode Pána, což i vydal jsem vám, že Pán Ježíš v tu noc, v kterouž zrazen jest, vzal chléb a díky činiv, lámal a řekl: Vezměte, jezte, to jest tělo mé, kteréž se za vás láme. To čiňte na mou památku. Takž i kalich, když povečeřel, řka: Tento kalich je ta nová smlouva v mé krvi. To čiňte, kolikrát koli pítí budete, na mou památku. Nebo kolikrát byste koli jedli chléb tento a z kalicha toho pili, smrt Páně zvěstujete, dokud nepřijde.“

(1K 11,23-26)

Vyznání víry: Pane Bože, stojíme před Tebou, radujeme se z Tvého pozvání a spolu s celým Tvým lidem, v jednotě s křesťany všech generací, národů a konfesí vyznáváme svoji víru slovy apoštolského vyznání:

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, v svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný.

Amen.

Píseň: Při vysluhování svaté večeře Páně Budeme společně zpívat píseň

308

461

Pozvání: Hospodin řekl svému lidu: Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, já jsem tě přivedl z egyptské země. Otevři svá ústa, naplním je. Dnešní den je zajisté svatý našemu Pánu. Netrapte se! Radost z Hospodina bude vaší záštitou. I my se smíme nyní odvážit přistoupit ke stolu, který je pro nás připraven.

Přijímání: Společenství těla Kristova.

Společenství krve Kristovy.

Propouštění:

A naděje neklame, neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán. Když jsme ještě byli bezmocní, v čas, který Bůh určil, zemřel Kristus za bezbožné. Římanům 5:5n

Ježíš nás ujišťuje: "Amen, amen, pravím vám, kdo věří, má život věčný. Já jsem chléb života. Vaši Otcové jedli na poušti manu, a zemřeli. Toto je chléb, který sestupuje z nebe: kdo z něho jí, nezemře. Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z toho chleba, živ bude na věky. A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa." J 6,47-51

Ježíš nás ujišťuje: "Ježíš jim řekl: "Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den."

J 6,53n

Píseň: 702 Mír na zemi daruj nám

Přímluvná modlitba:

Ohlášky:

Poslání: Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. Fp 4,4-6

Požehnání: A pokoj Boží, kterýž převyšuje všeliký rozum, hájiti bude srdcí vašich i smyslů vašich v Kristu Ježíši. Fp 4,7

Píseň: 487 Amen, Otče, rač to dáti